

Monumentnummer*: 528605

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 24 juni 2011
Kadaster deel/nr: 82677/24

Complexnummer

528604

Complexnaam

Grebbelinie, Werk a/d Daatselaar

*Woonplaats**

Renswoude

*Gemeente**

Renswoude

*Provincie**

Utrecht

Locatiennaam

Renswoude

Locatieomschrijving

op plaats waar Slaperdijk en Groeperkade samenkomen

*Kadastrale gemeente**

Renswoude

*Sectie**

C

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

1891

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding:

Het Werk aan de Daatselaar was bedoeld om de toegang tot de Groeperkade en de Slaperdijk, beide komkeringen in de Grebbelinie, af te grendelen en te verdedigen. Het diende tevens als bescherming van de damsluis in de Lunterse beek die pal voor het werk ligt. In eerste instantie werden in 1786 op een punt ten noordwesten van het punt van samenkomen van de Slaperdijk en de Groeperkade een lunet en een redoute aangelegd. In 1799 nam het huidige werk hun verdedigende taak over. Omdat het werk ten opzichte van de Valleistelling op een te ver vooruitgeschoven positie bevond, zijn hier in 1939-1940 geen verdere versterkingen aangebracht. In 2008 is het werk opnieuw onder profiel gebracht.

Omschrijving:

In 1799 aangelegd aarden VERDEDIGINGSWERK, bestaande uit een gesloten aarden verdedigingswerk met aan de westzijde een gebastioneerde en aan de oostzijde een getenailleerde vorm, omgeven door een natte gracht. Het werk is een goed bewaard voorbeeld van een verdedigingswerk dat aan de deels gebastioneerde en deels getenailleerde is. Aan de voorzijde zijn de schietsleuven voor kanonnen in de borstwering nog altijd zichtbaar. Op het

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

terreplein zijn in de hoeken de opritten nog herkenbaar, bedoeld voor het in positie brengen van de kanonnen. Het oppervlak van het werk is 320 meter in de lengte en 120 meter in de breedte. Op het werk bevinden zich vijf grenspalen met de inscripties O6, O7, O13, O16 en O109 (beide laatste op een grenspaal) en O123. Daarnaast is er één aspaal met de aanduiding O.

Waardering:

De aanleg is van algemeen belang vanwege:

Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Grebbelinie, zoals deze in een periode van 200 jaar in zes fasen is aangelegd.

Architectuurhistorische waarden in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op:

a. het systeem van inundatie en accesverdediging (18de, 19de en 20ste eeuw), b. het systeem van 'levende' veldversterking in de diepte (20ste eeuw) c. de voorpostfunctie tijdens de mobilisatie en oorlogshandelingen 1939 - 1940

Het betreft hier een complex dat in eerste aanleg een voorbeeld is van verdedigingswerken uit de periode:

fase 4: 1799, versterking Franse Tijd

Ensemblewaarde vanwege zijn ligging binnen het systeem van de Grebbelinie in het algemeen, in het bijzonder als onderdeel van de nog gaaf bewaarde liniedijk tussen het Werk aan de Roode Haan en de kern van de gemeente Leusden. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang van de onderdelen van het complex. Tenslotte is hier sprake van een gave/redelijk gave relatie met het schootsveld en inundatieveld

Het complex is zeldzaam omdat het een nog vrijwel compleet bestaand voorbeeld is van een 18e eeuwse verdedigingswerk in de Grebbelinie en het is als zodanig representatief (karakteristiek) voor dit type verdedigingswerken.

Het complex is goed bewaard omdat nog vrijwel alle ertoe behorende onderdelen in meer of minder herkenbare vorm en functie aanwezig zijn.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Open verdedigingswerk

Functie

Stelling